layer of clay containing rubble and black earth, and below that were 40–60 cm thick layers of black and grey earth that date to the 16th–17th century. 16th – early 20th-century brick wall fragments and 15th–19th-century finds were discovered.

Justina Poškienė

Tyrinėjimai Raugyklos g. 9

2007 m. vykdyti archeologiniai tyrinėjimai Vilniaus senamiestyje (A1610K1), pastato Raugyklos g. 9 viduje. Ištirtas 140 m² plotas. Darbai vykdyti dviejose patalpose (plotai I ir II) ir laiptinėje (plotas III). Kultūrinis sluoksnis, buvęs pastato viduje, visiškai ištirtas.

Vieta, kurioje yra pastatas, priklausė istoriniam Rūdininkų priemiesčiui, susiformavusiam išilgai kelio į Rūdininkus ir toliau į PV. Nuo XVI a. priemiestis smarkiai plėtėsi, dabartinės Raugyklos g. aplinkoje buvusios griovos ir raguvos buvo užverčiamos.

Tyrinėjimų metu išskirti trys sąlyginiai kultūrinio sluoksnio horizontai. Ankstyviausias kultūrinio sluoksnio horizontas aptiktas 2–3,5 m gylyje ir yra datuotinas XVI a. pabaiga – XVII a. viduriu. Nuo 1,3–1,5 m iki 1,9–2 m gylio aptiktas kultūrinio sluoksnio horizontas datuotinas XVII a. pabaiga – XIX a. Viršutinis iki 1,3 m storio kultūrinio sluoksnio horizontas datuotinas XIX a. pabaiga – XX a. Kultūrinis sluoksnis (ypač viršutinis horizontas) yra suardytas įvairių perkasimų, XX a. pradžioje iškastų rūsių ir vėlesnių komunikacijų. Kultūrinio sluoksnio storis – 3,5 m.

Pradėjus archeologinius tyrinėjimus nustatyta, kad dabartinio pastato pamatai siekia 1,3–1,6 m gylį nuo dabartinio grindų lygio ir yra labai netvirti, suirę, todėl išsamūs archeologiniai tyrinėjimai pastato viduje vykdyti sutvirtinus pamatus.

Tyrinėjimų metu rasta mūro konstrukcijų (liekanų tyrimus atliko architektas tyrėjas R. Zilinskas), grindinių ir krosnių pagrindų fragmentų. Aptikta per 200 archeologinių radinių.

Pagrindinė archeologinių radinių grupė – buitinės keramikos ir koklių fragmentai. Buitinė keramika datuotina XVI a. pabaiga – XIX a. Daugiausia aptikta XVII–XVIII a. keramikos šukių. Vienas įdomesnių radinių – plote II aptiktas molinio žaliai glazūruoto dubens fragmentas su įrėžta data „172...“. Plote II rasta koklių sąvarta, kurios ankstyviausi radiniai datuotini XVII a. pradžia. Tai heraldiniais motyvais puošti karniziniai kokliai, analogiški Vilniaus žemutinės pilies teritorijos radiniams. Taip pat aptikta įvairių XVII–XX a. datuotinų koklių fragmentų. Kitos archeolginių radinių grupės – stiklo (stiklinių, butelių fragmentai), metalo (vinys ir t. t.) dirbiniai, trys XIX a. – XX a. pradžios monetos.

Nustatyta, kad aptiktos mūro liekanos priklauso keliems iki dabartinio pastato čia stovėjusiems pastatams. Plote I ir III aptiktas XVI a. pabaiga – XVII a. pradžia datuotino pastato mūrinių pamatų fragmentas bei plytų ir molio sąvarta, kuri greičiausiai susidarė statant minėtą pastatą. Pastato matmenys neaiškūs. Taip pat plote I ir II aptikti kiautinės konstrukcijos sienų fragmentai, datuotini XVII a. viduriu – II puse. Pastato sienos mūrytos iš akmenų ir plytų (dalis plytų – su braukomis, antrinio panaudojimo), vidų užpildant skiedinio, akmenukų ir plytų nuolaužų mišiniu. Šie fragmentai priklausė pastatui, grei-

čiausiai pastatytam po 1655 m. karo. Tam pačiam laikotarpiui priskirtini ir akmenų bei plytų grindinių, molio aslos bei dviejų krosnių pagrindų fragmentai. Manytina, kad šioje vietoje XVII a. viduryje – XVIII a. stovėjo pastatas su ūkinės paskirties priestatais (patalpomis) Š ir P pusėje. Pastato matmenys neaiškūs. Pastatas turėjo būti nugriautas iki XIX a. I pusės, nes 1845 m. Vilniaus miesto plane pažymėtas šios vietos užstatymas panašus į dabartinį. Aptiktos mūro konstrukcijos buvo pastatytos ant supiltinio grunto.

Viršutiniame kultūriniame sluoksnyje taip pat rasti dviejų XX a. I pusės krosnių pagrindų fragmentai bei XX a. pradžia datuotina neaiškios paskirties mūrinė konstrukcija (perdangos atrama?).

Plote I, apatiniame kultūrinio sluoksnio horizonte aptikta įvairaus dydžio lauko riedulių sąvarta. Ant akmenų nebuvo kalkių skiedinio liekanų. Fiksuotuose perkasimuose aplink akmenis radinių nebuvo. Greičiausiai šie akmenys buvo sulaidoti ankstesnių statybos darbų, Raugyklos g. aplinkoje buvusių raguvų ir griovių lyginimo metu.

The excavation at Raugyklos St. 9

In 2007 an excavation (140 m^2) was conducted inside the building at Raugyklos St. 9 in the old town. A cultural layer up to 3.5 m thick and dating to the late 14th–20th centuries was discovered. During the excavation fragments of brick wall constructions, paving, and stove foundations were found. Over 200 finds, the majority of which consist of late 16th–19th-century household pottery, were collected. The brick wall remains belong to the several buildings that stood here prior to the current building.

Justina Ramanauskienė

Žvalgomieji tyrinėjimai ir žvalgymai Malūnų g. 3

2007 m. LII MTS ekspedicija vykdė žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus Vilniuje, Malūnų g. 3 ketvirto buto rūsyje. Tyrinėjimų vietoje planuota išvalyti esamą rūsį ir pažeminti grindų lygį. Iki tyrinėjimų rūsyje jau buvo pradėti jo valymo darbai nedalyvaujant archeologui. Buvo nukastas 60 cm storio sluoksnis. Tyrinėjimais siekta įvertinti išlikusio kultūrinio sluoksnio chronologiją bei storį. Tais pačiais metais prie namo Malūnų g. 3 ketvirto buto ŠV sienos buvo vykdomi archeologiniai žvalgymai, susiję su namo pamatų hidroizoliacijos darbais. Žvalgytoje teritorijoje mechanizuotai kasta 12,4 m ilgio, 1,2 m pločio ir 1,75–1,8 m gylio tranšėja.

Žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai vykdyti seniausiu laikomame Vilniaus priemiestyje – Užupyje, kuris formavosi nuo XIV a. pabaigos prie XV–XVII a. buvusio pagrindinio kelio į R. XVI–XVII a. Užupyje stovėjo Šv. Petro ir Povilo cerkvė, link kurios pirmiausia ir susiformavo pagrindiniai keliai – tai dabartinės Užupio ir Malūnų g. Jau XVI a. Užupį su miestu jungė trys tiltai. Vienas jų stovėjo prie pat Bernardinų vartų ir vedė į dabartinę Malūnų g. (žr. V. Drėma, *Dingęs Vilnius*, V., 1991, p. 356–357).

Yra išlikęs tiltas per Vilnelę, kuriuo galima patekti į Užupį, Malūnų g. Š dalį, kurioje ir stovi 3 namas. Iš R pusės namo kiemo teritoriją riboja Vilniaus dailės akademijos pastatas, iš V pusės – Malūnų g.

Namas Malūnų g. 3 yra Vilniaus senamiesčio 72 kvartale, buvusioje 515 posesijoje. Šios